

τυρί

τυρί, το, ουσ. [<μσν. τυρίν <μτγν. τυρίον, υποκορ. του ουσ. τυρός], το τυρί· δίνεται και ως ειρωνική απάντηση σε κάποιον που εκπλήσσεται με το *τι*; σε αυτά που του λέμε ή που σε κάποιο επίμονο κάλεσμά μας μας απαντά μετά από ώρα με το *τι(;)* : «ο φίλος μου παντρεύεται την κόρη του τάδε βιομηχάνου. -Τι; -Τυρί || καλέ Τάκη, εσένα λέω, καλέ Τάκη! -Τι; -Τυρί». Συνών. *ψωμί και τυρί*· βλ. και λ. *τυράκι*·

- αυτή η στάνη αυτό το τυρί βγάνει, βλ. λ. [στάνη](#)·

- βλέπει το τυρί και δε βλέπει τη φάκα, βλ. λ. [φάκα](#)·

- είδε τυρί στον πούτσο του και θέλει ν' ανοίξει στρούγκα ή είδε τυρί στον πούτσο του και θέλει ν' ανοίξει τυροπωλείο, ονειρεύεται να πραγματοποιήσει μεγάλα πράγματα με ασήμαντα μέσα: «του 'τυχαν πέντε λεφτουδάκια κι απ' τη στιγμή που είδε τυρί στον πούτσο του, θέλει ν' ανοίξει στρούγκα»·

- θα το φέρει ο βλάχος το τυρί, βλ. λ. [βλάχος](#)·

- μεταξύ τυρού και αχλαδίου ή μεταξύ τυριού και αχλαδιού, περιστασιακά, χωρίς σοβαρή ενασχόληση, βιαστικά: «δεν είναι δυνατόν μεταξύ τυρού και αχλαδιού να λυθούν τόσο σοβαρά προβλήματα». Από την εικόνα των ατόμων που έχουν τελειώσει το γεύμα τους και, λίγο πριν σηκωθούν από το τραπέζι, τρώνε τυρί για τη χώνεψη ή το φρούτο τους αποτελειώνοντας βιαστικά και την κουβέντα τους·

- ο διάβολος γίδα δεν είχε και τυρί επούλαγε, βλ. λ. [διάβολος](#)·

- ο καθένας στη δουλειά του και ο βλάχος στα τυριά του, βλ. λ. [δουλειά](#)·

- ψωμί δεν είχαμε, τυρί μας ήρθε, βλ. λ. [ψωμί](#)·

- ψωμί και τυρί, βλ. λ. [ψωμί](#)·

- ψωμί δεν είχαμε, τυρί μας ήρθε, βλ. φρ. *ψωμί τυρί δεν είχαμε, χοντρή ψωλή γυρεύαμε*·

- ψωμί τυρί δεν είχαμε, χοντρή ψωλή γυρεύαμε, βλ. λ. [ψωλή](#)·

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας